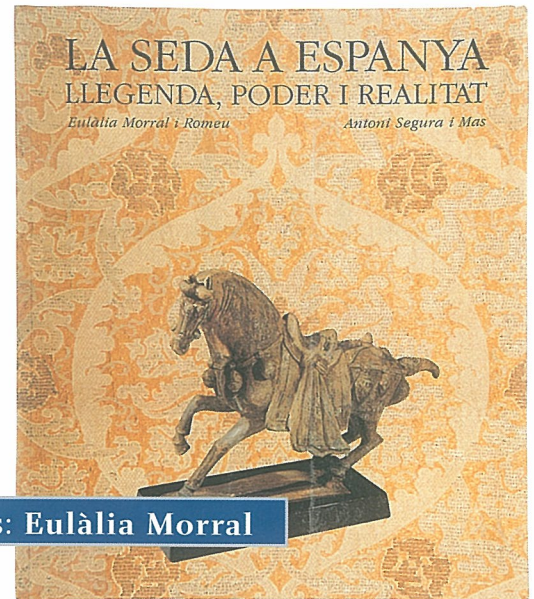

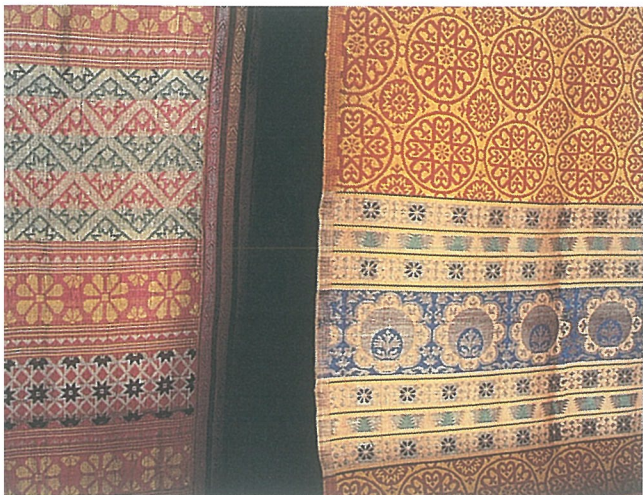
Antigament, els museus eren illes en el mar del "món real", autosuficients en el seu orgull de "posseir" la cultura, limitada només als iniciats. Avui, els museus són un servei a tothom, i per tant tenim l'obligació de parlar un llenguatge que tothom pugui entendre.

Balanc de 10 anys d'exposicions al CDMT

Balance de 10 años de exposiciones en el CDMT

Antiguamente, los museos eran islas en el mar del "mundo real", autosuficientes en su orgullo de "poseer" la cultura, limitada tan sólo a los iniciados. Hoy, los museos son un servicio abierto a todo el mundo, y , en consecuencia, tenemos la obligación de hablar un lenguaje que todo el mundo pueda entender.

1, 2 i 3: "La seda a Espanya. Llegenda, poder i realitat", la primera de les produccions pròpies del CDMT, formava part del programa de la Unesco "Rutes de la Seda, Rutes del Diàleg". El llibre-catàleg va ser una co-edició de Lunweg i la Diputació de Barcelona.

L'exposició ha estat sempre el medi de comunicació amb el públic més característic dels museus. No és pas l'únic -ni el més important, ja que hi ha una gran part de públic que no són visitants, sinó usuaris dels altres serveis- però sí que és un medi indispensable perquè tingui lloc el contacte real entre els béns culturals i el públic.

El museu, però, no té l'exclusiva d'aquest medi, ja que l'exposició és la forma més habitual de relació "comercial" entre el qui ofereix un producte i el seu possible comprador. Aquest llenguatge té vida pròpia i evoluciona constantment perquè està íntimament relacionat amb el de la publicitat.

Aquí s'ajunten, doncs, dos factors que condicionen tot allò que els museus puguem fer en el marc de l'exposició: l'estil del seu llenguatge formal i l'obligada temporalitat per raons de caducitat estètica. Voler ignorar-ho seria retornar a l'"illa", una possibilitat que ja no existeix.

En aquest context, el Centre de Documentació i Museu Tèxtil va escollir, ja fa deu anys, la via de l'exposició temporal com a eix principal del seu treball,

- per organitzar la pròpia tasca del Centre, prioritzant els temes en els quals concentrar la tasca de documentació i anàlisi dels fons, de restauració i de publicació successiva de catàlegs,
- per establir una comunicació permanent amb entitats i persones actives dins del sector, de forma que el Centre en fos un aparador

La exposició ha sido desde siempre el medio de comunicación con el público más característico de los museos. No es el único -ni siquiera el más importante, puesto que una gran parte del público no es visitante, sino usuario de los demás servicios- pero sí que es un medio indispensable para que tenga lugar el contacto real entre los bienes culturales y el público.

Pero el museo no tiene la exclusiva de este medio, ya que la exposición es la forma más habitual de relación "comercial" entre el que ofrece un producto y su posible comprador. Este lenguaje tiene vida propia y evoluciona constantemente porque está íntimamente relacionado con el de la publicidad.

Aquí se juntan, por tanto, dos factores que condicionan todo aquello que los museos podamos hacer en el marco de la exposición: el estilo de su lenguaje formal y la obligada temporalidad por razones de caducidad estética. Querer ignorar estos factores sería volver a la "isla", una posibilidad que ya no existe.

En este contexto, hace ya más de diez años, el Centre de Documentació i Museu Tèxtil optó por la vía de la exposición temporal como eje principal de su trabajo.

Primero, para organizar el propio trabajo del Centre, priorizando los temas en los que concentrar las tareas de documentación y análisis de los fondos, de restauración y de publicación sucesiva de catálogos.

Segundo, para establecer una comunicación permanente con las entidades y personas del sector, de forma que el

3

1, 2 y 3: "La seda a Espanya. Llegenda, poder i realitat", la primera de las producciones propias del CDMT, formaba parte del programa de la Unesco "Rutas de la Seda, Rutas del Diálogo". El libro-catálogo fue una coedición de Lunwerg y la Diputació de Barcelona.

- per oferir un servei a aquells creadors que requerien un espai per a presentar al públic les seves inquietuds
- i, evidentment, sempre amb l'objectiu de fidelitzar el públic oferint-li permanentment l'atractiu de tornar per a veure una altra cosa.

D'acord amb aquesta orientació, en el transcurs d'aquests deu anys, el Centre ha anat alternant produccions pròpies de gran format, temàtiques i d'uns 10 mesos de durada (5 exposicions),

i mostres d'actualitat i d'1 a 3 mesos de durada (temàtiques, personals, col·lectives o d'intercanvi), organitzades pel Centre (28 títols) o cedint l'espai a artistes o dissenyadors (11 títols).

Ara, deu anys i trenta-quatre exposicions ens semblen prou significatius per a fer una mirada enrera i valorar-ne els resultats.

A nivell econòmic, el conjunt de les exposicions ha representat per al Centre un 27% aproximadament del total del pressupost d'aquest

Centre actuara como escaparate de su actividad.

Tercero, para ofrecer un servicio a aquellos creadores que requerían un espacio para presentar al público sus inquietudes.

Y todo ello, siempre con el objetivo de fidelizar el público ofreciéndole permanentemente el atractivo de volver al Centre sabiendo que encontrará siempre algo nuevo.

De acuerdo con esta orientación, en el transcurso de estos diez años hemos alternado producciones propias de gran formato, temáticas y de unos 10 meses de duración (5 exposiciones), y muestras de actualidad y de 1 a 3 meses de duración (temáticas, personales, colectivas o de intercambio), organizadas por el Centre (28 títulos) o cediendo el espacio a artistas o diseñadores (11 títulos).

Diez años y treinta y cuatro exposiciones nos parecen ahora bastante significativos para mirar hacia atrás por un momento y valorar los resultados.

Desde el punto de vista económico, el conjunto de las exposiciones ha representado para el Centre un 27% del total del presupuesto de la entidad en este mismo período. De este porcentaje, el 92% se lo han llevado las producciones propias y el 8% restante corresponde a las muestras de pequeño formato y de corta duración. Pero mientras estas últimas han sido totalmente efímeras, y sólo ha quedado de ellas el placer momentáneo de su contemplación, las producciones del

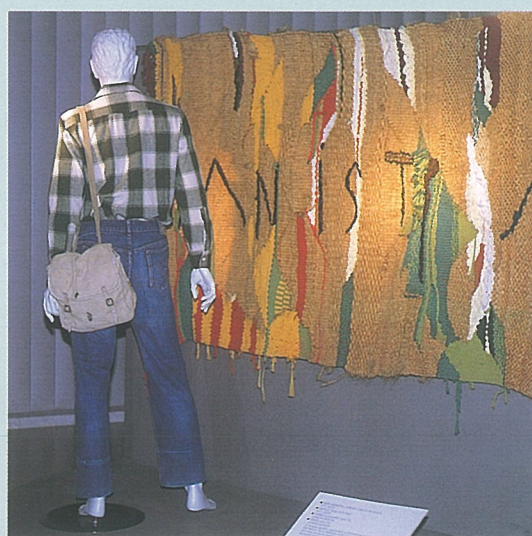
4,5 i 6: "Terrassa, cent anys a ritme de llançadora", va ser l'aportació del CDMT al programa cultural de la ciutat com a subseu olímpica, el 1992. El llibre-catàleg va ser finançat íntegrament per empreses tèxtils locals i el Departament d'Indústria de la Generalitat.

4,5 y 6: "Terrassa, cent anys a ritme de llançadora", fue la aportación cultural de la ciudad como subseu olímpica, el 1992. El libro-catálogo fue financiado íntegramente por empresas textiles locales y el Departament d'Indústria de la Generalitat.

mateix període. D'aquesta partida, el 92% se l'han endut les cinc produccions pròpies, i el 8% restant correspon a les 29 mostres de petit format i de curta durada. Però mentre aquestes darreres han estat del tot efímeres, i només n'ha quedat el gaudir del moment, les produccions del Centre han estat ben diferents, ja que del seu cost total el 50% s'ha concentrat en el treball de recerca, de restauració de peces i de publicació de llibres i catàlegs –allò que realment queda– i el 3% a activitats paral·leles (cicles de conferències o seminaris lligats al tema de l'exposició) mentre que les despeses de muntatge pròpiament dites (presentació, transports, assegurances, etc.) i de promoció han representat el 47%, que s'ha procurat amortitzar al màxim a base d'itineràncies a l'exterior.

Centre han sido muy diferentes, ya que el 50% de su coste total se ha concentrado en el trabajo de investigación, de restauración de piezas y de publicación de libros y catálogos –todo aquello que realmente queda– y el 3% en actividades paralelas (ciclos de conferencias o seminarios ligados al tema de la exposición), mientras que los gastos de montaje propiamente dichos (presentación, transportes, seguros, etc) y de promoción han representado el 47%, que se ha procurado amortizar al máximo a base de itinerancias en el exterior.

Por lo que respecta al público, las cifras son interesantes de analizar. De los 72.000 visitantes que han disfrutado del programa de exposiciones de este período, dos tercios corresponden a las cinco grandes exposiciones, mientras

Pel que fa a públic, les xifres són interessants d'analitzar. Dels 72.000 visitants que han gaudit del programa d'exposicions d'aquests deu anys, dos terços corresponen a les cinc grans exposicions, mentre que les 29 mostres de petit format signifiquen només un terç restant. I, de les primeres, un gens despreciable 37,5% no corresponen a Terrassa sinó als períodes d'itineració posterior. La producció més visitada ha estat "La Seda a Espanya, Llegenda, Poder i Realitat" (1991/92), projecte associat al programa de la UNESCO "Rutes de la Seda, Rutes del Diàleg", i que després de Terrassa va ser presentada al Centralne Muzeum Wlokiennictwa, de Lodz (Polònia). Ella sola suma el 23% del públic total.

En xifres absolutes la segueix el "Viatge Tèxtil al Magreb", que va tenir molta millor acollida en les altres localitats on fou presentada que no pas a Terrassa (un 66% sobre un 33%), però en ritme de freqüentació cal que hi situem "Egipte, entre el Sol i la Mitja Lluna", encara en programació a l'hora de publicar aquest article i amb diverses itineràncies previstes. "Mil Anys de Disseny en Punt" es manté, de moment, com la tercera més visitada.

Aquestes grans mostres han tingut molta força institucional, i totes elles s'han plantejat com un treball d'equip entre el personal del Centre i especialistes en el tema procedents de la

que las 29 muestras de pequeño formato significan solamente un tercio restante. De la primera cantidad, un nada despreciable 37,5% no corresponde a Terrassa sino a los períodos de itineración posterior. La producción más visitada ha sido "La Seda a Espanya, Llegenda, Poder i Realitat" (1991/92), proyecto asociado al programa de la UNESCO "Rutas de la Seda, Rutas del Diálogo", y que después de Terrassa fue presentada en el Centralne Muzeum Wlokiennictwa, de Lodz (Polonia). Ella sola suma el 23% del público total.

AQUESTES GRANS MOSTRES HAN TINGUT MOLTA FORÇA INSTITUCIONAL, I TOTES ELLES S'HAN PLANTEJAT COM UN TREBALL D'EQUIP ENTRE EL PERSONAL DEL CENTRE I ESPECIALISTES EN EL TEMA PROCEDENTS DE LA UNIVERSITAT O D'ALTRES ENTITATS.

ESTAS GRANDES MUESTRAS HAN TENIDO MUCHA FUERZA INSTITUCIONAL, Y TODAS ELLAS SE HAN PLANTEADO COMO UN TRABAJO DE EQUIPO ENTRE EL PERSONAL DEL CENTRE Y ESPECIALISTAS PROCEDENTES DE LA UNIVERSIDAD O DE OTRAS ENTIDADES.

En cifras absolutas la sigue el "Viatge Tèxtil al Magreb", que tuvo mucha mejor acogida en las otras localidades donde se exhibió que en Terrassa (un 66% sobre un 33%), pero en ritmo de frecuentación hay que situar en segundo lugar a "Egipte, entre el Sol i la Mitja Lluna", aún en programación a la hora de publicar este artículo y con diversas

itinerancias previstas. "Mil Anys de Disseny en Punt" se mantiene, de momento, como la tercera más visitada.

Estas grandes muestras han tenido mucha fuerza institucional, y todas ellas se han planteado como un trabajo de equipo entre el personal del Centre y especialistas procedentes de la Universidad o de otras entidades. Esta colaboración ha permitido que los fondos del Centre fueran descubiertos en otros medios científicos que los ignoraban, de manera que se ha traducido en un aumento notable de las demandas de consulta.

7 i 8: Fou per l'aportació cultural islàmica que la seda i la gran tecnologia tèxtil van arribar a la península i a Europa, i en canvi, el Magreb és la mà d'obra barata del tèxtil europeu. El "Viatge tèxtil al Magreb" reprenia aquest fil.

7 y 8: Fue por la aportación cultural islámica que la seda y la gran tecnología textil llegaron a la península y a Europa y, en cambio, hoy, el Magreb es la mano de obra barata del textil europeo. Éste era el hilo conductor de "Viatge tèxtil al Magreb".

LA GRAN MAJORIA DE
MOSTRES DE PETIT FORMAT
HAN ESTAT D'ARTISTES
CONTEMPORANIS. ARTISTES
QUE NECESSITEN D'UN LLOC ON
COMUNICAR-SE AMB EL PÚBLIC I
QUE NO SÓN BEN REBUTS A LES
"SALES" CONVENCIONALS, QUE
CONTINUEN PREFERINT LA
PINTURA (ENCARA QUE SIGUI
DOLENTA) A ALTRES SISTEMES
D'EXPRESSIONI (ENCARA QUE
SIGUIN BONS).

Universitat o d'altres entitats. Aquesta col·laboració ha permès que els fons del Centre fossin descoberts en altres medis científics que els ignoraven, de manera que s'ha traduït en un augment notable de les demandes de consulta.

L'envergadura d'aquestes exposicions també ha facilitat de recolzar-les parcialment amb aportacions exteriors; així, aquestes han cobert un 15% del total de la despesa, que s'ha repartit entre un 56% procedent d'empreses privades i un 44% d'altres administracions exteriors al Consorci.

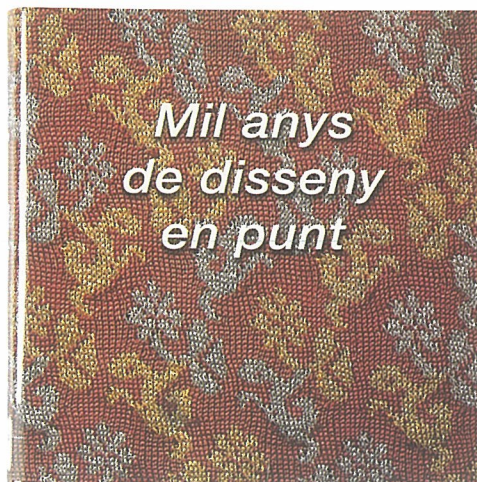
Al final d'aquest període, doncs, creiem que el balanç és positiu i que l'estratègia escollida d'utilitzar les exposicions com a eix del treball del Centre ha funcionat correctament. Les xifres de públic (una mitjana de 9.600 visites per exposició) estan per sota del que seria desitjable, però també hem de ser conscients que partíem d'un passat en què les sales d'exposició s'havien mantingut invariades durant gairebé vint anys i d'una opinió "popular" que el museu era terriblement ensopit. I això es paga.

Pel que fa a les mostres de petit format, l'acollida ha estat molt irregular i difícilment relacionable amb factors inherents a la pròpia exposició. Hi ha hagut mostres d'artistes d'altíssima qualitat com ara "Intexart" (1992), Biel Mercadal (1995) o "Art Material" (1996) que han passat gairebé inadvertides pels medis de comunicació i han rebut

La envergadura de estas exposiciones también ha facilitado su apoyo parcial en aportaciones exteriores; así, éstas han cubierto un 15% del total de los costos, que se ha repartido entre un 56% procedente de empresas privadas y un 44% de otras administraciones exteriores al Consorcio.

Así pues, al final de este período creemos que el balance es positivo y que la estrategia elegida de utilizar las exposiciones como eje del trabajo del Centre ha funcionado correctamente. Las cifras de público (una mediana de 9.600 visitas por exposición) están por debajo de lo que sería deseable, pero también hemos de ser conscientes de que partíamos de un pasado en que las salas de exposición se habían mantenido invariadas durante casi veinte años, y de una opinión "popular" de que el museo era terriblemente aburrido. Y esto se paga.

En lo que se refiere a las muestras de pequeño formato, la acogida ha sido muy irregular i difícilment relacionable con factores inherentes a la propia exposición. Ha habido muestras de artistas de altísima calidad como "Intexart" (1992), Biel Mercadal (1995) o "Art Material" (1996) que han pasado casi inadvertidas por los medios de comunicación y han recibido muchas menos visitas de las que merecían, o como la bellísima exposición fotográfica

10

9 i 10: L'esponsoratge del sector va fer possible "Mil anys de disseny en punt", que va reunir peces del CDMT i d'altres museus, particularment la Knitting Reference Library, del Regne Unit. Després de l'estada a Terrassa ha viatjat a Mataró i a Igualada.

9 y 10: El patrocinio del sector hizo posible "mil anys de disseny en punt", que reunió piezas del CDMT junto a otras de distintos museos, y particularmente de la Knitting Reference Library, del Reino Unido. Después de su estancia en Terrassa, ha viajado a Mataró e Igualada.

moltes menys visites que les que mereixen, o com la bellíssima exposició fotogràfica "Denise Sarrault. Homenatge", que ha despertat una expectació mai vista tant a la premsa escrita com a la TV sense que el nombre de visitants hi fos proporcional.

I aquí, al capdavant dels deu anys, els aspectes a considerar són diversos: qui exposa, i què significa aquesta exposició per a ell, per al Centre i per al públic.

Pel que fa a la primera qüestió, la gran majoria de mostres de petit format han estat d'artistes contemporanis. Artistes que no són "artistes tèxtils" -aquest qualificatiu, sortosament,

"Denise Sarrault. Homenatge", que ha despertado una expectación nunca vista tanto en la prensa escrita como en TV sin que el número de visitantes fuera en absoluto proporcional a tal movida.

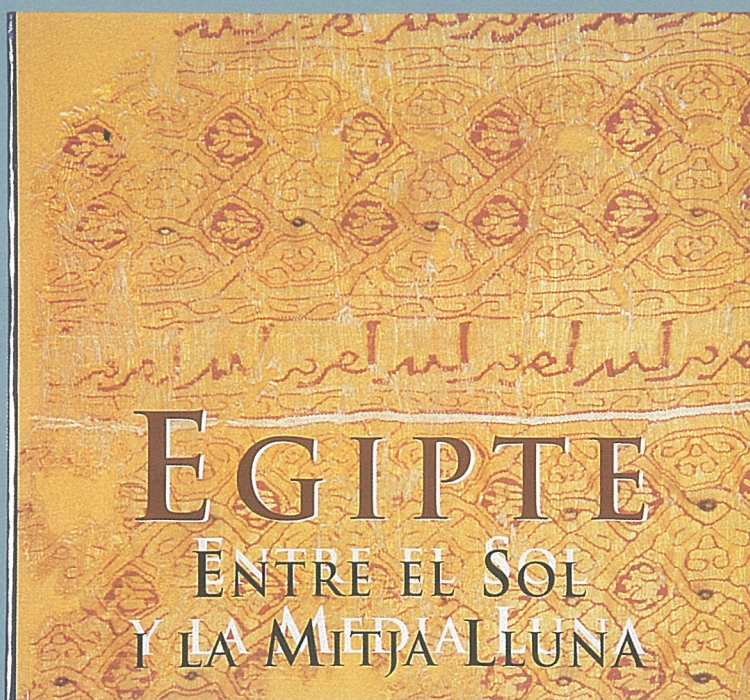
Los aspectos a considerar en este ámbito, al cabo de diez años, son varios: quien expone, y qué significa esta exposición para él, para el Centre y para el público.

Por lo que respecta a la primera cuestión, la gran mayoría de muestras de pequeño formato han sido debidas a artistas contemporáneos. Artistas que no son "artistas textiles" -este calificativo,

LA GRAN MAYORÍA DE MUESTRAS DE PEQUEÑO FORMATO HAN SIDO DEBIDAS A ARTISTAS CONTEMPORÁNEOS. ARTISTAS QUE NECESITAN DE UN LUGAR DONDE COMUNICARSE CON EL PÚBLICO Y QUE NO SON BIEN RECIBIDOS EN LAS "SALAS" CONVENCIONALES, QUE CONTINUAN PREFIRIENDO LA PINTURA (AUNQUE SEA MALA) A OTROS SISTEMAS DE EXPRESIÓN (AUNQUE SEAN BUENOS).

DES DE 1989 QUE L'EDIFICI
DEL CDMT S'ESTÀ REMODELANT.
EN AQUEST PROJECTE ESTÀ PREVIST
QUE ENTRE LA SEGONA I TERCERA
PLANTA PUGUEM DISPOSAR DE
600 M² MÉS PER A EXPOSICIONS
TEMPORALS.

DESDE 1989 EL EDIFICIO DEL
CDMT SE ENCUENTRA EN
REMODELAJE. EN EL PROYECTO
ESTÁ PREVISTO QUE ENTRE LA SEGUNDA
Y LA TERCERA PLANTA PODAMOS DISPONER
DE 600 M² MÁS PARA EXPOSICIONES
TEMPORALES.

11

ja ha desaparegut del mapa- sinó artistes que eventualment tracten materials, tècniques o textures tèxtils juntament amb altres. Artistes que necessiten d'un lloc on comunicar-se amb el públic i que no són ben rebuts a les "sales" convencionals, que continuen preferint la pintura (encara que sigui dolenta) a altres sistemes d'expressió (encara que siguin bons). El Centre els pot proporcionar el lloc, però no els pot oferir visitants a dojo, perquè la mitjana de visites d'una mostra d'aquest tipus no acostuma a arribar mai a 1.000. Per a ells, haver exposat al Centre ha significat una línia en el currículum –per aquells que el necessiten– o un regal al públic que ho ha sabut apreciar –per aquells que ja són noms reconeguts–.

Per al Centre, aquest tipus de mostres és un risc assumit com a suplència, perquè creiem que aquest paper seria més propi dels centres d'art contemporani. Suplència a mitges, però, perquè precisament en no ser la nostra entitat un lloc "homologat" pels crítics i seguidors de l'art, aquestes manifestacions són, senzillament, ignorades. Trencar aquest cercle viciós no serà fàcil; estem segurs que no depèn pas de nosaltres únicament, però mentre ningú agafi el relleu tenim l'obligació,

com a entitat pública, de continuar oferint aquest marc de comunicació que els creadors necessiten.

PER AL CENTRE, AQUEST TIPUS DE MOSTRES ÉS UN RISC ASSUMIT COM A SUPLÈNCIA, PERQUÈ CREIEM QUE AQUEST PAPER SERIA MÉS PROPÍ DELS CENTRES D'ART CONTEMPORANI.

12

afortunadamente, ja ha desaparecido del mapa- sino artistas que eventualmente tratan materiales, técnicas o texturas textiles juntamente con otras. Artistas que necesitan de un lugar donde comunicarse con el público y que no son bien recibidos en las "salas" convencionales, que continúan prefiriendo la pintura (aunque sea mala) a otros sistemas de expresión (aunque sean buenos). El Centro les puede proporcionar el espacio, pero no les puede ofrecer grandes cifras de público; porque la mediana de visitas de una muestra de este tipo no acostumbra a llegar nunca a 1.000. Para ellos, haber expuesto en el Centro ha significado una línea en el currículum –para aquellos

11 i 12: "Egipte, entre el sol i la mitja lluna". A través dels teixits egipcis conservats al CDMT podem descobrir tot allò que ens lliga al món dels faraons. L'exposició ha viatjat a Manresa (Sala de la Caixa d'Estalvis de Manresa) i ho farà l'any vinent al MNAC.

11 y 12: "Egipte, entre el sol i la mitja lluna". A través de los tejidos egipcios conservados en el CDMT podemos descubrir lo que nos liga al mundo de los faraones. La exposición ha viajado a Manresa (Sala de la Caixa d'Estalvis de Manresa) y estará en el MNAC el año próximo.

Des de 1989 que l'edifici del CDMT s'està remodelant. En aquest projecte està previst que entre la segona i la tercera planta puguem disposar de 600 m² més per a exposicions temporals. Això ens ha de permetre millorar el ritme de programació, de manera que no es produeixin períodes buits entre exposicions, i disposar d'un espai específic per a manifestacions efímeres de manera que aquesta permanència en l'oferta ajudi al públic i la crítica a identificar-lo com un punt de referència.

que lo necesitan– o un regalo al público que lo ha sabido apreciar –cuando son nombres ya reconocidos–. Para el Centre, este tipo de muestras es un riesgo asumido como suplencia, puesto que este papel sería más propio de las salas de arte contemporáneo. Suplencia a medias, porque precisamente al no ser nuestra entidad un lugar "homologado" por los críticos y seguidores de arte, estas manifestaciones son, simplemente, ignoradas. Romper este círculo vicioso no será fácil; estamos seguros que no depende de nosotros únicamente, pero mientras nadie tome el relevo tenemos la obligación, como entidad pública, de continuar ofreciendo este marco de comunicación que los creadores necesitan.

Desde 1989 el edificio del CDMT se encuentra en remodelaje. En el proyecto está previsto que entre la segunda y la tercera planta podamos disponer de 600 m² más para exposiciones temporales. Ello nos ha de permitir mejorar el ritmo de programación, de manera que no se produzcan períodos vacíos entre exposiciones, y disponer de un espacio específico para manifestaciones efímeras de manera que esta permanencia en la oferta ayude al público y la crítica a identificarlo con un punto de referencia.

PARA EL CENTRE, ESTE TIPO DE MUESTRAS ES UN RIESGO ASUMIDO COMO SUPLENCIA, PUESTO QUE ESTE PAPEL SERÍA MÁS PROPIO DE LAS SALAS DE ARTE CONTEMPORÁNEO.

ART-MATERIAL